

Program Profilaktyki

Zespołu Szkół Specjalnych w Chojnicach

na lata szkolne 2015/2016, 2016/2017, 2017/2018

Podstawy prawne:

- 1) Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.
- 2) Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. 1991 nr 95 poz. 425 z późniejszymi zmianami).
- 3) Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. 2007 nr 70 poz. 473, tekst jednolity ze zmianami).
- 4) Ustawa z dnia 7 stycznia 1993 r. o planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach dopuszczalności przerywania ciąży (Dz. U. 1993 nr 17 poz. 78, tekst jednolity ze zmianami).
- 5) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. 2005 nr 179 poz. 1485, tekst jednolity ze zmianami).
- 6) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U. 2001 nr 61 poz. 624 z późniejszymi zmianami).
- 7) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2008 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. 2009 nr 4, poz. 17) – Załącznik nr 2: Podstawa programowa kształcenia ogólnego dla szkół podstawowych, Załącznik nr 3: Podstawa programowa kształcenia ogólnego dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym w szkołach podstawowych i gimnazjach, Załącznik nr 4: Podstawa programowa kształcenia ogólnego dla gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych, których ukończenie umożliwia uzyskanie świadectwa dojrzałości po zdaniu egzaminu maturalnego, Załącznik nr 7: Podstawa programowa kształcenia ogólnego dla szkół specjalnych przysposabiających do pracy dla uczniów z upośledzeniem umysłowym umiarkowanym lub znacznym oraz dla uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi.
- 8) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 24 lipca 2015 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz.U. 2015 nr 0 poz. 1113).
- 9) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. 2013 nr 0 poz. 532).
- 10) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. 2015 nr 0 poz. 1249).
- 11) Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego – Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2010 r.
- 12) Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2011-2015.
- 13) Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2011-2016 – Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 22 marca 2011 r.
- 14) Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczania AIDS – Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 15 lutego 2011 r.

1. Program profilaktyki - założenia

Podstawa programowa kształcenia ogólnego dla szkół podstawowych i gimnazjów nakłada na szkołę obowiązek stworzenia programu profilaktyki, dostosowanego do potrzeb rozwojowych uczniów oraz potrzeb danego środowiska. Program profilaktyki powinien obejmować wszelkie treści i działania o charakterze profilaktycznym, podejmowane przez szkołę. [1]

Działania profilaktyczne w szkole powinny być ukierunkowane na minimalizowanie różnych czynników ryzyka, które mogą pojawić się na każdym etapie rozwoju ucznia, oraz wzmacnianiu czynników chroniących.

Działania profilaktyczne służą kształtowaniu u uczniów postaw i kompetencji, które pozwalają na minimalizowanie ryzyka wystąpienia niepożądanych zachowań lub ograniczaniu związanych z nimi szkód. [2]

Działalność profilaktyczna w szkole i placówce powinna polegać na realizowaniu działań z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej. Działalność profilaktyczna obejmuje między innymi:

- 1) w przypadku profilaktyki uniwersalnej – wspieranie wszystkich uczniów i wychowanków w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowanie działań, których celem jest ograniczanie zachowań ryzykownych niezależnie od poziomu ryzyka;
- 2) w przypadku profilaktyki selektywnej – wspieranie uczniów i wychowanków, którzy ze względu na swoją sytuację rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są w wyższym stopniu narażeni na rozwój zachowań ryzykownych;
- 3) w przypadku profilaktyki wskazującej – wspieranie uczniów i wychowanków, u których rozpoznano wczesne objawy używania środków i substancji (środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych) lub występowania innych zachowań ryzykownych, które nie zostały zdiagnozowane jako zaburzenia lub choroby wymagające leczenia.

Działania profilaktyczne w szkole obejmują w szczególności:

- 1) realizowanie wśród uczniów i wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego dostosowanych do potrzeb indywidualnych i grupowych oraz realizowanych celów profilaktycznych, rekomendowanych w ramach systemu rekomendacji, o którym mowa w Krajowym Programie Przeciwdziałania Narkomanii;
- 2) przygotowanie oferty zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia, jako alternatywnej pozytywnej formy działalności zaspakajającej ważne potrzeby, w szczególności potrzebę podniesienia samooceny, sukcesu, przynależności i satysfakcji życiowej;
- 3) kształtowanie i wzmacnianie norm przeciwnych używaniu środków i substancji przez uczniów i wychowanków, a także norm przeciwnych podejmowaniu innych zachowań ryzykownych;
- 4) doskonalenie zawodowe nauczycieli i wychowawców w zakresie realizacji szkolnej interwencji profilaktycznej w przypadku podejmowania przez uczniów i wychowanków zachowań ryzykownych;
- 5) włączanie, w razie potrzeby, w indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny działań z zakresu przeciwdziałania używaniu środków i substancji.

Podstawę do podejmowania działalności profilaktycznej szkoły stanowi opracowywana w każdym roku szkolnym diagnoza w zakresie występujących w środowisku szkolnym czynników chroniących oraz czynników ryzyka.

Przez czynniki chroniące należy rozumieć indywidualne cechy i zachowania uczniów lub wychowanków, cechy środowiska społecznego i efekty ich wzajemnego oddziaływania, których występowanie wzmacnia ogólny potencjał zdrowotny ucznia lub wychowanka i zwiększa jego odporność na działanie czynników ryzyka.

Przez czynniki ryzyka należy rozumieć indywidualne cechy i zachowania uczniów lub wychowanków, cechy środowiska społecznego i efekty ich wzajemnego oddziaływania, które wiążą się z wysokim prawdopodobieństwem wystąpienia zachowań ryzykownych stanowiących zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju, zdrowia, bezpieczeństwa lub funkcjonowania społecznego.

Biorąc pod uwagę potencjał własny, w szkole istnieją warunki pozwalające na realizację tzw. profilaktyki pierwszorzędowej, obejmującej przede wszystkim: promocję pożądanых społecznie form aktywności, wczesną diagnozę potencjalnych zagrożeń, zapobieganie pojawianiu się różnych niepożądanych postaw.

W ograniczonym stopniu w szkole możliwa jest realizacja zadań typowych dla profilaktyki wyższych rzędów. Skupione są one na wczesnej identyfikacji uczniów, którzy przejawiają pierwsze objawy dysfunkcyjnych zachowań i są grupą podwyższonego ryzyka wystąpienia niepożądanych i szkodliwych zachowań, i podjęciu ze strony szkoły działań mobilizujących uczniów, ich rodziców i opiekunów do poszukiwania i uzyskania pomocy specjalistycznej. [3]

W związku z powyższym w szkole działania profilaktyczne będą realizowane przede wszystkim za pomocą strategii typowych dla profilaktyki niższych rzędów, takich jak:

- 1) strategie informacyjne – ukierunkowane na dostarczanie uczniom oraz ich rodzicom i opiekunom adekwatnej i wiarygodnej informacji na temat czynników ryzyka i dostępnych sposobów ich minimalizowania,
- 2) strategie edukacyjne – skoncentrowane na kształtowaniu u uczniów i ich rodziców i opiekunów pożądanych umiejętności i kompetencji, minimalizujących niepożądany wpływ czynników ryzyka,
- 3) strategie alternatywne – stwarzanie uczniom alternatywnych form zaspokajania podstawowych potrzeb psychicznych, których frustracja może prowadzić do angażowania się w niepożądane zachowania.

2. Czynniki ryzyka

W dzisiejszych czasach dzieci i młodzież w wieku szkolnym, w tym również dzieci i młodzież z niepełnosprawnością intelektualną i niepełnosprawnościami sprzężonymi, narażona jest na działanie różnych czynników ryzyka. Do najpoważniejszych z nich należą, między innymi:

- 1) zaburzenia w zachowaniu – agresja i autoagresja,
- 2) przemoc i przestępczość,
- 3) niepożądane postawy społeczne, demoralizacja,

- 4) kontakt z niedozwolonymi substancjami (w tym alkohol, tytoń – papierosy, tabaka) – w środowisku domowym, rówieśniczym, szkolnym i w szeroko pojętym środowisku wychowawczym,
- 5) nieprawidłowości w funkcjonowaniu rodziny: zaniedbywanie potrzeb dzieci, niski poziom stymulacji rozwojowej, niski status socjoekonomiczny, zagrożenie ubóstwem i wykluczeniem,
- 6) niewystarczające nawyki zdrowotne, w tym również w zakresie higieny osobistej,
- 7) podejmowanie ryzykownych zachowań w sferze seksualnej,
- 8) ponadto w ostatnim czasie wzrasta zagrożenie ze strony czynników ryzyka, związanych z nowymi mediami elektronicznymi, komputerem i internetem, telefonami komórkowymi itp.

2.2. Czynniki ryzyka specyficzne dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną

Można wskazać szereg czynników ryzyka charakterystycznych dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną. Niepełnosprawność intelektualna jest to stan, w którym dochodzi do regresu, zatrzymania lub istotnego opóźnienia rozwoju funkcji umysłowych. O niepełnosprawności intelektualnej mówimy, gdy do tego stanu dochodzi w wieku rozwojowym, czyli – umownie – do ok. 18 roku życia. Niepełnosprawność intelektualna w szczególnym stopniu przejawia się w zaburzeniach rozwoju dojrzałości umysłowej (rozwoju ogólnego poziomu zdolności, czyli inteligencji), mowy i języka, motoryki, ale również w zaburzeniach rozwoju emocjonalnego i społecznego. [4]

Osoby z niepełnosprawnością intelektualną mogą cierpieć z powodu tych samych chorób i problemów zdrowotnych, co ludzie pełnosprawni intelektualnie. Jeżeli zarówno niepełnosprawność intelektualna, jak inne choroby i problemy zdrowotne są przyczyną niepełnosprawności, mówimy wówczas o niepełnosprawności sprzężonej. Wśród osób z niepełnosprawnością intelektualną mogą występować wszystkie zaburzenia rozwojowe, zaburzenia psychiczne, zaburzenia zachowania, jakie występują u osób o normalnym rozwoju umysłowym; ocenia się jednak, że zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania są wśród nich od 3 do 4 razy częstsze.

Osoby z niepełnosprawnością intelektualną są w znacznie większym stopniu narażone na wykorzystywanie, częściej stają się ofiarami przemocy oraz molestowania seksualnego, częściej stają się ofiarami i sprawcami przestępstw. Należy pamiętać, że zaburzenia funkcji poznawczych, takich jak spostrzeganie, uwaga, pamięć, a także zaburzenia umiejętności szkolnych, takich jak czytanie, pisanie, liczenie powodują, że już choćby z tego powodu zdolności przystosowania się osób z niepełnosprawnością intelektualną do wymagań współczesnego świata są znacznie utrudnione. Dlatego też uczniowie z niepełnosprawnością intelektualną wymagają stworzenia dla nich nie tylko specjalnych warunków kształcenia, ale również – wychowania.

Choć większość przypadków niepełnosprawności intelektualnej ma podłoże genetyczne lub jest uwarunkowana innymi czynnikami o charakterze konstytucjonalnym – wrodzonymi bądź nabytymi, to sporą rolę ogrywa również ogólny poziom środowiska wychowawczego. Poprawa warunków, w jakich rozwija się dziecko może doprowadzić do lepszego rozwoju psychicznego i fizycznego.

Najpoważniejsze trudności dotyczą przede wszystkim nabywania wiadomości i umiejętności typowo szkolnych. Bardzo częste są poważne trudności w nabywaniu czytania i pisania oraz matematyki. Uczniom z niepełnosprawnością intelektualną można w dużym stopniu pomóc poprzez odpowiednio zaplanowany przebieg nauczania, dzięki któremu mogą oni skompensować niektóre symptomy niepełnosprawności. Ważne jest odpowiednie zaplanowanie przebiegu edukacji i nauki zawodu.

Uczniowie z niepełnosprawnością intelektualną częściej cechują się niedojrzałością emocjonalną i społeczną. Trudniej radzą sobie z problemami wieku dorastania, w tym kontrolowaniem impulsów – agresywnych i seksualnych, stanowią znaczącą część sprawców przestępstw, co dotyczy również dzieci i młodzieży. W pracy wychowawczej z uczniem z niepełnosprawnością intelektualną umysłowym konieczne jest uwzględnianie zindywidualizowanych oddziaływań profilaktycznych i naprawczych, biorących pod uwagę różne czynniki ryzyka.

Do problemów często współwystępujących z niepełnosprawnością intelektualną różnego stopnia należą:

- 1) różne obciążenia zdrowotne (epilepsja, mózgowie porażenie dziecięce, zespoły genetyczne i metaboliczne, niedoczynność tarczycy, pasożyty itp),
- 2) wady postawy i zaburzenia układu kostno-stawowego, wady postawy, płaskostopie itp.
- 3) zaniedbywanie nawyków higienicznych, próchnica,
- 4) wady wzroku, wady słuchu,
- 5) stygmatyzacja fizyczna (wpływ na samoocenę),
- 6) autoagresja (w tym stereotypie, autostymulacje),
- 7) agresja – jeśli uporczywa, może być związana z zaburzeniami zachowania (o różnej etiologii), często przejaw odreagowania napięć, frustracji potrzeb, często jako symptom depresji u dzieci i młodzieży,

- 8) lęki, w tym lęki społeczne – mogą być skutkiem nieprzyjemnych sytuacji w szkole, mogą również mieć podłoże konstytucjonalne, niekiedy są główną przyczyną wagarów i unikania chodzenia do szkoły,
- 9) uciezki i wędrownictwo (dromomania, poriomania) – popęd do włóczęgi i bezustannej podróży, zwłaszcza u dzieci i młodzieży w okresie dorastania,
- 10) nadpobudliwość psychoruchowa i zaburzenia koncentracji uwagi,
- 11) rozhamowanie impulsów w sferze seksualnej,
- 12) kradzieże (impulsywne lub jako symptom zaburzeń zachowania),
- 13) apatia – cecha temperamentu lub objaw zaburzeń psychicznych,
- 14) używanie substancji psychoaktywnych,
- 15) zaniechywanie, wykorzystywanie,
- 16) zawód miłosny, patologiczne zakochanie,
- 17) kłamstwo patologiczne i wiele innych.

2.3. Czynniki chroniące

Głównym celem oddziaływań profilaktycznych, podejmowanych wobec wyżej wymienionych zagrożeń przez szkołę, powinno być wzmacnianie tzw. czynników chroniących i minimalizowanie czynników ryzyka. Czynniki chroniące działają na różnych poziomach – indywidualnym, rodzinnym, rówieśniczym, szkolnym i społeczności lokalnej. [5]

Podejmowane działania profilaktyczne powinny uwzględniać całą różnorodność zagrożeń i występujące między nimi powiązania, ale ze szczególnym uwzględnieniem lokalnych uwarunkowań – powinny być więc dobrane i dostosowane do potrzeb szkoły. Oddziaływania profilaktyczne powinny być ponadto dostosowane do indywidualnych potrzeb odbiorców: w przypadku uczniów ZSS powinny między innymi uwzględniać ich możliwości poznawcze, poziom rozwoju społecznego i emocjonalnego, wiek czy płeć.

Oddziaływania profilaktyczne muszą być podejmowane od najwcześniejszych etapów edukacji. W przypadku młodszych dzieci powinny być skoncentrowane na uczeniu zasad współżycia społecznego, eliminowaniu niepożądanych zachowań, rozwijaniu zdolności samokontroli, redukowaniu niepożądanych skutków zaburzeń w zachowaniu, rozwijaniu zdolności społecznych i komunikacyjnych, zapobieganiu niepowodzeniom w uczeniu się. Cele te można osiągnąć między innymi poprzez objęcie uczniów adekwatnymi do ich potrzeb formami pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

W przypadku uczniów w starszym wieku działania profilaktyczne powinny być ukierunkowane na rozwijanie świadomości różnych czynników ryzyka, kształtowanie kompetencji społecznych i umiejętności komunikacyjnych, rozwijanie adekwatnej samooceny, asertywności, wzmacnianie i utrwalanie pożądanych postaw społecznych.

Szczególną troską powinni być otoczeni uczniowie nowo przyjmowani do szkoły, a także uczniowie zmieniający etap edukacyjny.

W profilaktykę zagrożeń konieczne jest angażowanie rodziców uczniów (lub ich opiekunów) i całych rodzin, poprzez wzmacnianie więzi rodzinnych, podnoszenie kompetencji wychowawczych, działalność informacyjną, psychoedukację i ułatwianie kontaktów rodziców i opiekunów z różnymi instytucjami powołanymi do udzielania wszechstronnej pomocy dziecku i rodzinie.

Ponadto działania profilaktyczne muszą uwzględniać elementy współpracy ze środowiskiem lokalnym, w tym otoczeniem instytucjonalnym. W związku z tym działania profilaktyczne powinny mieć charakter kompleksowy i być skierowane do różnych grup odbiorców (uczniowie, rodzice, społeczność lokalna, ale również nauczyciele i pracownicy szkoły); muszą również być podejmowane w sposób spójny przez wszystkie zaangażowane strony.

Biorąc pod uwagę przedstawione powyżej potrzeby rozwojowe uczniów z niepełnosprawnością intelektualną, oraz po analizie potrzeb środowiska, przedstawia się Szkolny Program Profilaktyki Zespołu Szkół Specjalnych w Chojnicach na lata 2015-2018 obejmujący wszelkie treści i działania o charakterze profilaktycznym, przewidziane do realizacji przez szkołę.

Literatura:

[1] Podstawa programowa wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół obowiązująca od roku szkolnego 2009/2010 (2009). Warszawa: FHU Miła.

[2] Macander D (2012) Profilaktyka uzależnień w szkole – e-poradnik. Warszawa: Ośrodek Rozwoju Edukacji.

[3] Szymańska J (2012) Programy profilaktyczne – podstawy profesjonalnej psychoprofilaktyki. Warszawa: Ośrodek Rozwoju Edukacji.

[4] ICD-10 Guide for Mental Retardation. Geneva: World Health Organization. Division of Mental Health and Prevention of Substance Abuse.

[5] „Preventing Drug Abuse among Children and Adolescents – A Research-Based Guide for Parents, Educators and Community Leaders (Second Edition)”. US Department of Health and Human Services, National Institutes of Health, National Institute on Drug Abuse. NIH Publication No. 04-4212(A)

[6] “A Dozen Things Parents Can Do To Stop School Violence”. National Crime Prevention Council (www.ncpc.org).

[7] “A Dozen Things Principals Can Do To Stop School Violence”. National Crime Prevention Council (www.ncpc.org).

[8] “A Dozen Things Teachers Can Do To Stop School Violence”. National Crime Prevention Council (www.ncpc.org).

[9] Brudnik, M. (2010). *Interwencja kryzysowa w szkole – kryzys sytuacyjny*. *Forum Oświatowe 2 (43)*, 49 – 65.

[10] Sikora, R. (2010). *Stres szkolny u dzieci rozpoczynających naukę w klasie czwartej*. *Forum Oświatowe 2 (43)*, 37 – 48.

1. Diagnozowanie aktualnej sytuacji szkoły w zakresie zagrożeń i monitorowanie działań

Zadania	Grupa docelowa	Formy realizacji	Realizatorzy	Termin	Monitoring
1. Diagnozowanie klimatu społecznego szkoły, identyfikowanie czynników ryzyka i czynników chroniących przed agresją i przemocą oraz zachowaniami ryzykowanymi	Cała społeczność szkolna	Obserwacja, w tym monitoring przy pomocy kamer Wywiady Rozmowy z uczniami, rodzicami Ankiety i kwestionariusze	Dyrektor ZSS Nauczyciele i wychowawcy Pedagog Psycholog Pracownicy administracji i obsługi	Stale	Zapisy w dziennikach, zeszytach kontaktów z rodzicami, kartach obserwacji uczniów i zeszytach korespondencji, ankiety, kwestionariusze, notatki służbowe, odczyt monitoringu
2. Stała analiza działań wychowawczych podejmowanych przez szkołę zmierzających do poprawy wzajemnych relacji pomiędzy uczniami a nauczycielami	Cała społeczność szkolna	Wywiady Rozmowy z uczniami, rodzicami, nauczycielami Ankiety i kwestionariusze Zebrania z rodzicami Posiedzenia RP Tablica ze zdjęciami uczniów i wychowawców w pokoju nauczycielskim	Dyrektor ZSS Nauczyciele i wychowawcy Pedagog Psycholog	Stale	Zapisy w dziennikach, zeszytach kontaktów z rodzicami, kartach obserwacji uczniów i zeszytach korespondencji, ankiety, kwestionariusze, notatki służbowe, odczyt monitoringu, tablica ze zdjęciami uczniów i wychowawców

2. Kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz ćwiczeniu umiejętności wypełniania ról społecznych

Zadania	Grupa docelowa	Formy realizacji	Realizatorzy	Termin	Monitoring
1. Wdrażanie i stosowanie procedur postępowania w sytuacjach trudnych wychowawczo m.in. w przypadku ucznia, który samowolnie oddalił się od szkoły; postępowania z uczniami – sprawcą i ofiarą czynu karalnego.	Uczniowie z grupy ryzyka	Zapoznanie pracowników pedagogicznych szkoły z procedurami postępowania. Uzupełnienie dzienników klas i zespołów o kopię aktualnych procedur	Nauczyciele Wychowawcy Pedagog Psycholog	Początek września każdego roku szkolnego	Zapisy w dziennikach, zeszytach kontaktów z rodzicami, kartach obserwacji uczniów i zeszytach korespondencji, notatki służbowe
2. Poinformowanie rodziców o kryteriach ocen z zachowania.	Rodzice uczniów ZSS	Informacja dla rodziców w czasie pierwszego spotkania w każdym roku szkolnym	Wychowawcy	Wrzesień/październik każdego roku szkolnego	Wewnątrzszkolne Zasady Oceniania – do wglądu przez rodziców w bibliotece szkolnej
3. Dostarczenie rodzicom informacji dotyczących obowiązku szkolnego i odpowiedzialności rodzicielskiej	Rodzice uczniów ZSS	Zebranie ogólnoszkolne z Dyrektorem ZSS i wychowawcami w klasach	Dyrektor ZSS Wychowawcy Pedagog	Wrzesień/październik każdego roku szkolnego	Protokół z zebrania

4. Ustalenie sposobów szybkiej informacji	Rodzice uczniów ZSS	Zapis ucznia do szkoły Wpisy danych teleadresowych do dzienników klas i zespołów	Sekretariat ZSS Wychowawcy Pedagog Psycholog Pielęgniarka	Wrzesień/październik każdego roku szkolnego	Informacje na tablicy ogłoszeń Zapisy w dziennikach Zapisy w zeszytach kontaktów z rodzicami, kontrakty, notatki służbowe
5. Uaktualnienie jednolitego sposobu reagowania na nieobecność uczniów, informowania rodziców, usprawiedliwiania nieobecności	Nauczyciele ZSS Rodzice uczniów ZSS	Posiedzenia Rady Pedagogicznej Zebrania zespołu wychowawców	Wszyscy nauczyciele ZSS	Wrzesień/październik każdego roku szkolnego	Sprawozdania Wnioski z I semestru i na koniec roku szkolnego.
6. Współpraca z Policją, Strażą Miejską, Sądem	Uczniowie ZSS Rodzice uczniów ZSS	Spotkania z rodzicami, uczniami, pracownikami Policji, Straży Miejskiej, Sądu – uświadamianie konsekwencji zachowań agresywnych, wandalizmu Wymiana informacji	Dyrektor ZSS Wychowawcy Pedagog	Stale (w tym co najmniej jedno spotkanie klasy w roku szkolnym z policjantem).	Protokoły spotkań Zapisy w dziennikach Notatki służbowe Sprawozdania

7. Współpraca ze świetlicami terapeutycznymi	Uczniowie ZSS Rodzice uczniów ZSS	Wymiana informacji dotycząca uczniów uczęszczających do świetlic	Wychowawcy Pedagog Psycholog	Stale	Zapisy w dziennikach
8. Współpraca z kuratorami Sądu Rodzinnego	Uczniowie ZSS Rodziny uczniów ZSS	Wymiana informacji o podejmowanych działaniach Spotkania i rozmowy podopiecznych z wychowawcami, pedagogiem, psychologiem – w obecności kuratora	Dyrektor ZSS Pedagog Psycholog Wychowawcy	Stale	Zapisy w dziennikach, notatki służbowe, protokoły ze spotkań
9. Zmiana nastawienia uczniów do obowiązku szkolnego jako wdrażanie do odpowiedzialności	Uczniowie ZSS	Zajęcia wychowawcze i warsztatowe Dobór tematów na wybrane lekcje	Wychowawcy Nauczyciele	Stale, w miarę potrzeb	Ocena frekwencji uczniów na koniec I i II semestru
10. Uświadomienie zagrożeń wynikających z wagarowania	Uczniowie ZSS Rodzice uczniów ZSS	Zajęcia wychowawcze Zajęcia warsztatowe Zebrania z rodzicami Rozmowy z uczniami i rodzicami	Wychowawcy Pedagog	Stale, w miarę potrzeb	Zapisy w dziennikach, zeszytach kontaktów z rodzicami, zeszytach obserwacji uczniów i zeszytach korespondencji, notatki służbowe, kontrakty

11. Uświadomienie kłamstwa i oszukiwania jako niewłaściwych relacji międzyludzkich i ich konsekwencji	Uczniowie ZSS	Zajęcia wychowawcze i warsztatowe Dobór tematów na wybrane lekcje	Wychowawcy Nauczyciele Pedagog Psycholog	Stale, w miarę potrzeb	Zapisy w dziennikach Analiza wybranych tematów
12. Wyróżnianie uczniów prezentujących zachowania pożądane społecznie możliwością pracy w Samorządzie Uczniowskim	Uczniowie ZSS	Działania Samorządu Uczniowskiego, np. dyżury uczniów	Wychowawcy Nauczyciele – opiekunowie Samorządu Uczniowskiego	Stale	Ocena frekwencji na koniec I i II semestru
13. Wyróżnianie uczniów i zespołów klasowych najsystematyczniej uczęszczających do szkoły	Uczniowie ZSS Zespoły klasowe	Konkursy na najlepszą frekwencję	Nauczyciele – opiekunowie Samorządu Uczniowskiego Pedagog	Każdego roku szkolnego na koniec I semestru i na koniec roku szkolnego	Protokoły konkursowe (I semestr, na koniec r.szk.)
14. Zdyscyplinowanie w pracy poprzez odpowiedzialność, punktualność, właściwe przygotowanie się	Wszyscy nauczyciele	Zajęcia lekcyjne	Wszyscy nauczyciele Dyrektor ZSS	Stale	Obserwacje Scenariusze zajęć

do lekcji (szacunek wobec własnego czasu pracy i czasu ucznia, organizowanie zastępstw)					
15. Stwarzanie na zajęciach bezpiecznej atmosfery pracy i rzetelna umowa z uczniami dotycząca systemu oceniania i sprawdzania osiągnięć.	Uczniowie ZSS	Zajęcia lekcyjne	Wszyscy nauczyciele	Stale	Obserwacje, scenariusze zajęć
16. Współpraca z mediami lokalnymi	Środowisko lokalne	Współpraca z redagowaniu materiałów medialnych dotyczących funkcjonowania ZSS	Dyrektor ZSS	Stale	Publikacje Strona internetowa Spotkania
17. Współpraca ze środowiskiem lokalnym – samorządem i innymi organizacjami	Uczniowie ZSS Rodziny uczniów ZSS	Wymiana informacji na temat dostępnych form pomocy w środowisku lokalnym, Samorządem Mieszkańców, współpraca z GOPS, MOPS, PCPR, PP-P, PCK, ChDK i in.	Pedagog Wychowawcy	Stale, wg potrzeb	Informacje

3. Zapobieganie agresji i przemocy wśród dzieci i młodzieży.

Zadania	Grupa docelowa	Formy realizacji	Realizatorzy	Termin	Monitoring
1. Wdrażanie i stosowanie procedur postępowania w sytuacjach trudnych wychowawczo w przypadku ucznia, który jest sprawcą czynów agresywnych, przemocy.	Uczniowie z grupy ryzyka	Zapoznanie pracowników pedagogicznych szkoły z procedurami postępowania. Uzupełnienie dzienników klas i zespołów o kopię aktualnych procedur	Nauczyciele Wychowawcy Pedagog Psycholog	Początek września każdego roku szkolnego	Zapisy w dziennikach, zeszytach kontaktów z rodzicami, kartach obserwacji uczniów i zeszytach korespondencji, notatki służbowe
2. Uświadamianie uczniom negatywnych skutków zachowań agresywnych, znalezienie alternatywnych (negocjacyjnych) sposobów rozwiązywania konfliktów	Uczniowie ZSS	Zajęcia w ramach godzin do dyspozycji wychowawcy i pozostałych przedmiotów Zajęcia wg programów profilaktycznych	Nauczyciele Wychowawcy Pedagog Psycholog	Stale	Zapisy w dziennikach Ankiety, kwestionariusze

3. Włączanie uczniów w dyżury na korytarzu w czasie przerw, wdrażanie do opieki nad słabszymi i młodszymi.	Uczniowie ZSS Samorząd Uczniowski	Dyżury Praca opiekunów SU nad zachowaniami uczniów dyżurujących	Nauczyciele dyżurujący Nauczyciele – opiekunowie Samorządu Uczniowskiego	Stale	Plan dyżurów
4. Praca indywidualna z uczniami agresywnymi	Uczniowie ZSS Rodzice	Rozmowy z uczniami i rodzicami, uświadamianie konsekwencji zachowań agresywnych Kontrakty z uczniami i rodzicami Indywidualna opieka psychologiczno-pedagogiczna nad uczniem i rodziną Kierowanie po pomoc do ośrodków specjalistycznych (diagnoza, konsultacja, terapia)	Wychowawcy Pedagog Psycholog	Stale	Zapisy w dziennikach, zeszytach kontaktów z rodzicami, kartach obserwacji uczniów i zeszytach korespondencji, ankiety, kwestionariusze, notatki służbowe

5. Aktywny udział uczniów w opracowywaniu klasowych regulaminów zachowania	Uczniowie ZSS	Burza mózgów Redagowanie przez zespół klasowy wraz z wychowawcą Przedstawienie nauczycielom Umieszczenie na tablicy Umożliwienie wszystkim stałego odwoływania się do ustalonych zasad	Wychowawcy Pedagog Psycholog	Początek września każdego roku szkolnego.	Zapisy w dziennikach Opracowane klasowe regulaminy zachowania
6. Zapoznanie rodziców z aktualną sytuacją w szkole w obszarze zagrożeń – agresja.	Rodzice uczniów ZSS	Zebrania dla rodziców	Pedagog	Wrzesień/październik każdego roku szkolnego	Protokoły ze spotkania z rodzicami
7. Dostarczanie rodzicom wiedzy na temat źródeł agresji, wpływu rodziny na zachowanie dziecka	Rodzice uczniów ZSS	Spotkania rodziców z wychowawcami Rozmowy rodziców z pedagogiem i psychologiem Zebrania dla rodziców	Wychowawcy Pedagog Psycholog	Stale	Protokoły ze spotkań z rodzicami Ankiety po zajęciach

8. Konsultacje indywidualne dla rodziców, pomoc w ustaleniu wspólnego postępowania	Rodzice uczniów ZSS	Rozmowy indywidualne z rodzicami	Wychowawcy Pedagog Psycholog	Stale	Zapisy w dziennikach, zeszytach kontaktów z rodzicami, kartach obserwacji uczniów i zeszytach korespondencji, ankiety, kwestionariusze, notatki służbowe
9. Angażowanie rodziców do współpracy	Rodzice uczniów ZSS	Pełnienie dyżurów w czasie imprez szkolnych i wycieczek	Rada Rodziców Wychowawcy	Stale	Notatki służbowe Listy obecności
10. Podnoszenie własnych umiejętności społecznych i kompetencji pedagogicznych	Nauczyciele	Warsztaty umiejętności społecznych Grupy wsparcia Zespoły wychowawców klas Zapoznanie się z aktualnymi publikacjami	Nauczyciele Pedagog Psycholog	Stale	Protokoły z zebrań Notatki służbowe Ankiety
11. Dbalność o kulturę języka – w szczególności dezaprobata dla wulgaryzmów językowych	Wszyscy pracownicy szkoły	Samokontrola	Wszyscy pracownicy szkoły	Stale	-

4. Zapobieganie i zmniejszenie powszechności palenia tytoniu przez dzieci i młodzież

Zadania	Grupa docelowa	Formy realizacji	Realizatorzy	Termin	Monitoring
1. Wdrażanie i stosowanie procedur krótkiej interwencji w przypadku ucznia, wobec którego występuje podejrzenie o posiadanie i/lub palenie tytoniu lub namawianie do palenia innych uczniów	Uczniowie z grupy ryzyka	Zapoznanie pracowników pedagogicznych szkoły z procedurami postępowania. Uzupełnienie dzienników klas i zespołów o kopię aktualnych procedur	Nauczyciele Wychowawcy Pedagog Psycholog	W zależności od potrzeb	Zapisy w dziennikach, zeszytach kontaktów z rodzicami, kartach obserwacji uczniów i zeszytach korespondencji, notatki służbowe
2. Ochrona zdrowia oraz rozwoju dzieci i młodzieży przed narażeniem na dym tytoniowy przez eliminowanie palenia tytoniu oraz upowszechnienie programów edukacyjnych zapobiegających paleniu tytoniu przez dzieci i młodzież.	Wszyscy uczniowie ZSS	Zajęcia profilaktyczne oraz w czasie zajęć biologii, chemii, wychowania do życia w rodzinie Zajęcia wychowawcze w ramach godzin do dyspozycji wychowawców klas Zebrania z rodzicami Rozmowy indywidualne z rodzicami i uczniami	Nauczyciele Wychowawcy Pedagog Psycholog Pielęgniarka	Stale, w ciągu całego roku szkolnego	Zapisy w dziennikach, zeszytach kontaktów z rodzicami, kartach obserwacji uczniów i zeszytach korespondencji, notatki służbowe, prace plastyczne i inne wytwory, gazetki ścienne, plakaty, ankiety, kwestionariusze

<p>3. Stworzenie atmosfery społecznej akceptacji dla życia wolnego od dymu tytoniowego.</p>	<p>Uczniowie ZSS Rodzice uczniów ZSS</p> <p>Wszyscy pracownicy szkoły</p>	<p>Zajęcia wg programów profilaktycznych Konkurs plastyczny na plakat profilaktyczny Dzień Sportu Quizy Plakaty Zebrania z rodzicami Rozmowy indywidualne z rodzicami Pogadanki</p>	<p>Wychowawcy Pedagog Psycholog Pielęgniarka</p>	<p>Stale, w ciągu całego roku szkolnego</p> <p>Pogadanki w ramach zebrań z rodzicami</p> <p>Konkursy, quizy – co najmniej 1-2 razy w roku.</p>	<p>Zapisy w dziennikach, zeszytach kontaktów z rodzicami, zeszytach obserwacji uczniów i zeszytach korespondencji, notatki służbowe, prace plastyczne i inne wytwory, gazetki ścienne, plakaty</p>
<p>4. Zwiększenie kompetencji nauczycieli, pedagoga oraz psychologa w zakresie profilaktyki problemów dzieci i młodzieży, w tym profilaktyki problemów nikotynowych</p>	<p>Wszyscy nauczyciele ZSS</p>	<p>Kursy, szkolenia, warsztaty, RP - szkoleniowe</p>	<p>Wszyscy nauczyciele</p>	<p>Stale</p>	<p>Dokumentacja dotycząca form doskonalenia zawodowego, programy, scenariusze</p>

5. Zapewnienie dostępności pomocy profilaktycznej dla dzieci i młodzieży z grup podwyższonego ryzyka.	Uczniowie zagrożeni paleniem tytoniu	Obserwacje, wywiady, rozmowy z uczniami i rodzicami, kontrakty	Pedagog Psycholog Pielęgniarka Wychowawcy	Stale	Zapisy w dziennikach, zeszytach kontaktów z rodzicami, zeszytach obserwacji uczniów i zeszytach korespondencji, notatki służbowe, kontrakty
--	--------------------------------------	--	--	-------	---

5. Zapobieganie i zmniejszenie ryzyka spożycia alkoholu przez dzieci i młodzież

Zadania	Grupa docelowa	Formy realizacji	Realizatorzy	Termin	Monitoring
1. Wdrażanie i stosowanie procedur krótkiej interwencji w przypadku ucznia, wobec którego występuje podejrzenie o spożywanie alkoholu.	Uczniowie z grupy ryzyka	Zapoznanie pracowników pedagogicznych szkoły z procedurami postępowania Uzupełnienie dzienników klas i zespołów o kopię aktualnych procedur	Nauczyciele Wychowawcy Pedagog Psycholog	W zależności od potrzeb	Zapisy w dziennikach, zeszytach kontaktów z rodzicami, kartach obserwacji uczniów i zeszytach korespondencji, notatki służbowe
2. Uświadamianie dzieciom i młodzieży zagrożeń wynikających ze spożycia alkoholu.	Wszyscy uczniowie ZSS Rodziny uczniów ZSS	Zajęcia profilaktyczne oraz w czasie zajęć biologii, chemii, wychowania do życia w rodzinie Zajęcia wychowawcze w ramach godzin do dyspozycji wychowawców klas Zebrania z rodzicami Rozmowy indywidualne z rodzicami i uczniami Pogadanki	Nauczyciele Wychowawcy Pedagog Psycholog Pielęgniarka	Stale, w ciągu całego roku szkolnego	Zapisy w dziennikach, zeszytach kontaktów z rodzicami, kartach obserwacji uczniów i zeszytach korespondencji, notatki służbowe, prace plastyczne i inne wytwory, gazetki ścienne, plakaty, ankiety, kwestionariusze

<p>3. Stworzenie atmosfery społecznej akceptacji dla życia wolnego od alkoholu w szkole i w życiu codziennym i domu rodzinnym</p>	<p>Uczniowie ZSS Rodzice uczniów ZSS</p>	<p>Zajęcia profilaktyczne Konkurs plastyczny na plakat profilaktyczny Dni Sportu Quizy Plakaty Zebrania z rodzicami Rozmowy indywidualne z rodzicami Indywidualna praca z uczniem, pochodzącym z rodziny, w której występuje problem alkoholowy Pogadanki</p>	<p>Wychowawcy Pedagog Psycholog Pielęgniarka</p>	<p>Stale, w ciągu całego roku szkolnego Pogadanki w ramach zebrań z rodzicami Konkursy, quizy – 1-2 razy w roku</p>	<p>Zapisy w dziennikach, zeszytach kontaktów z rodzicami, kartach obserwacji uczniów i zeszytach korespondencji, notatki służbowe, kontrakty, prace plastyczne i inne wytwory, gazetki ścienne, plakaty</p>
<p>4. Zwiększenie kompetencji nauczycieli, pedagoga oraz psychologa w zakresie profilaktyki problemów dzieci i młodzieży, w tym profilaktyki problemów alkoholowych.</p>	<p>Wszyscy nauczyciele ZSS</p>	<p>Kursy, szkolenia, warsztaty, RP - szkoleniowe</p>	<p>Wszyscy nauczyciele</p>	<p>Stale</p>	<p>Dokumentacja dotycząca form doskonalenia zawodowego, programy, scenariusze</p>

5. Zapewnienie dostępności pomocy profilaktycznej dla dzieci i młodzieży z grup podwyższonego ryzyka.	Uczniowie zagrożeni problemem alkoholowym, wytypowani na podstawie wywiadów i obserwacji	Obserwacje, wywiady, rozmowy z uczniami i rodzicami, kontrakty	Pedagog Psycholog Pielęgniarka Wychowawcy	Stale	Zapisy w dziennikach, zeszytach kontaktów z rodzicami, zeszytach obserwacji uczniów i zeszytach korespondencji, notatki służbowe, kontrakty
--	--	--	--	-------	---

6. Poprawa sposobu żywienia uczniów i jakości zdrowotnej żywności oraz zapobieganie niedożywieniu uczniów, jak również występowaniu zaburzeń odżywiania, w tym otyłości.

Zadania	Grupa docelowa	Formy realizacji	Realizatorzy	Termin	Monitoring
1. Stałe upowszechnianie zasad prawidłowego żywienia wśród uczniów.	Uczniowie ZSS Rodzice uczniów ZSS	Realizacja wybranych tematów z różnych przedmiotów szkolnych ze zwróceniem uwagi na kwestie zasad prawidłowego żywienia Zajęcia w ramach godzin do dyspozycji wychowawcy Zebrania z rodzicami Pogadanki Plakaty Quizy	Nauczyciele Wychowawcy Pielęgniarka	Stale, w ciągu całego roku szkolnego, co najmniej raz w semestrze	Zapisy w dziennikach Wytwory uczniów
2. Realizacja programów i działań mających na celu dożywianie najbardziej potrzebujących uczniów i wychowanków.	Uczniowie ZSS	Dożywianie w szkole Program „Szkłanka mleka”	Dyrektor ZSS Wychowawcy	Stale	Oдноśna dokumentacja administracyjna

3. Umożliwianie spożywania posiłku w trakcie pobytu w szkole.	Uczniowie ZSS	Dożywianie w szkole Umożliwianie spożywania posiłków w trakcie przerw	Dyrektor ZSS Rodzice Kucharka Intendentka MOPS GOPS Wychowawcy	Stale	Odnosna dokumentacja administracyjna. Spisy uczniów korzystających z dofinansowania MOPS, GOPS oraz listy wpłat indywidualnych rodziców.
--	---------------	--	--	-------	---

7. Zwiększanie aktywności fizycznej uczniów

Zadania	Grupa docelowa	Formy realizacji	Realizatorzy	Termin	Monitoring
1. Inspirowanie i motywowanie uczniów i wychowanków oraz rodziców do uczestnictwa w zajęciach wychowania fizycznego, zarówno w ramach zajęć obowiązkowych jak i w godzinach pozalekcyjnych.	Uczniowie ZSS	Zajęcia wychowania fizycznego Zajęcia pozalekcyjne Dzień Sportu Konkursy i zawody sportowe	Nauczyciele wychowania fizycznego Wychowawcy	Stale, w ciągu całego roku szkolnego	Zapisy w dziennikach Scenariusze zajęć Sprawozdania
2. Wprowadzanie atrakcyjnych form motywowania uczniów i wychowanków do zwiększania własnej aktywności fizycznej oraz kształtowanie nawyków jej utrzymywania.	Uczniowie ZSS	Proponowanie zróżnicowanych form aktywności fizycznej, dostosowanej do potrzeb i możliwości uczniów w ramach zajęć lekcyjnych i pozalekcyjnych Konkursy, zawody sportowe	Nauczyciele wychowania fizycznego Wychowawcy	Stale, w ciągu całego roku szkolnego	Zapisy w dziennikach Scenariusze zajęć Sprawozdania

8. Ograniczenie ryzyka używania substancji psychoaktywnych i związanych z tym szkód zdrowotnych

Zadania	Grupa docelowa	Formy realizacji	Realizatorzy	Termin	Monitoring
1. Wdrażanie i stosowanie procedur w przypadku ucznia, wobec którego występuje podejrzenie o zażywania substancji psychoaktywnych.	Uczniowie z grupy ryzyka	Zapoznanie pracowników pedagogicznych szkoły z procedurami postępowania Uzupełnienie dzienników klas i zespołów o kopię aktualnych procedur	Nauczyciele Wychowawcy Pedagog Psycholog	Początek września każdego roku szkolnego	Zapisy w dziennikach, zeszytach kontaktów z rodzicami, kartach obserwacji uczniów i zeszytach korespondencji, notatki służbowe
2. Zwiększenie kompetencji nauczycieli, pedagoga, psychologa w zakresie profilaktyki problemów dzieci i młodzieży, w tym profilaktyki problemów dotyczących używania substancji psychoaktywnych.	Wszyscy nauczyciele ZSS	Kursy, szkolenia, warsztaty, RP - szkoleniowe	Wszyscy nauczyciele	Stale	Dokumentacja dotycząca form doskonalenia zawodowego, programy, scenariusze

3. Zapewnienie dostępności pomocy profilaktycznej dla dzieci i młodzieży z grup podwyższonego ryzyka.	Uczniowie zagrożeni problemem, wytypowani na podstawie wywiadów i obserwacji	Obserwacje, wywiady, rozmowy z uczniami i rodzicami, kontrakty	Pedagog Psycholog Pielęgniarka Wychowawcy	Stale	Zapisy w dziennikach, zeszytach kontaktów z rodzicami, kartach obserwacji uczniów i zeszytach korespondencji, notatki służbowe, kontrakty
--	--	--	--	-------	---

9. Zapobieganie chorobom zakaźnym i zakażeniom

Zadania	Grupa docelowa	Formy realizacji	Realizatorzy	Termin	Monitoring
1. Obserwować dzieci i młodzież wykazującą objawy grypopodobne w trakcie pobytu w placówkach takie jak: gorączka, kaszel, ból gardła, ból mięśni, ból głowy, dreszcze, osłabienie, w niektórych przypadkach biegunka	Uczniowie ZSS	Obserwacja stanu zdrowia uczniów przez wychowawców i pielęgniarkę szkolną	Pielęgniarka Rodzice Wychowawcy Nauczyciele	Stale, zwłaszcza w sezonie zwiększonej częstotliwości zakażeń	Zapisy w dziennikach, zeszytach kontaktów z rodzicami, zeszytach korespondencji, notatki służbowe
2. Informować rodziców i opiekunów o zaobserwowanych objawach grypopodobnych celem konsultacji z lekarzem rodzinnym	Rodzice uczniów ZSS	Kontakt telefoniczny lub korespondencyjny	Wychowawcy Pielęgniarka	Stale, zwłaszcza w sezonie zwiększonej częstotliwości zakażeń	Zapisy w dziennikach, zeszytach kontaktów z rodzicami, zeszytach korespondencji, notatki służbowe
3. Zadbać o ciągły dostęp do środków higienicznych w toaletach	Uczniowie ZSS Wszyscy pracownicy szkoły	Wyposażenie toalet w środki higieniczne	Dyrektor ZSS Pracownicy administracji i obsługi	Stale	Oдноśna dokumentacja administracyjna
5. Monitorować strony internetowe	Uczniowie ZSS Rodzice uczniów	Zapoznanie się z ww. stronami	Dyrektor ZSS Pielęgniarka	Stale, zwłaszcza w sezonie zwiększonej	Informacje Komunikaty

<p>Państwowej Inspekcji Sanitarnej www.pis.gov.pl oraz Państwowego Zakładu Higieny http://www.pzh.gov.pl/ celem uzyskania bieżących informacji</p>	<p>ZSS Wszyscy pracownicy ZSS</p>	<p>internetowymi</p>	<p>Pedagog</p>	<p>częstotliwości zakażeń</p>	<p>Zarządzenia</p>
<p>6. Zapewnienie cyklicznej edukacji dot. zapobiegania zakażeniom poprzez dostarczanie materiałów informacyjnych na temat zachowania się w szkole, w domu i innych miejscach przebywania w czasie wolnym oraz promowanie zachowań zmniejszających prawdopodobieństwo zakażenia.</p>	<p>Uczniowie ZSS Rodzice uczniów ZSS Wszyscy pracownicy ZSS</p>	<p>Rozpowszechnianie dostępnych informacji w postaci ulotek, plakatów, ogłoszeń i informacji na tablicach informacyjnych</p>	<p>Dyrektor ZSS Pielęgniarka Pedagog Wychowawcy Nauczyciele wybranych przedmiotów (przyroda, biologia)</p>	<p>Stale, zwłaszcza w sezonie zwiększonej częstotliwości zakażeń</p>	<p>Informacje Komunikaty Zarządzenia Zapisy w dziennikach</p>

10. Zapobieganie próchnicy u dzieci i młodzieży

Zadania	Grupa docelowa	Formy realizacji	Realizatorzy	Termin	Monitoring
1. Działalność profilaktyczna i oświatowo-zdrowotna na temat chorób jamy ustnej i sposobów im zapobiegania	Uczniowie ZSS	Profilaktyka fluorowa Konkursy plastyczne, quizy Tematy zajęć wybranych przedmiotów szkolnych, godziny do dyspozycji wychowawcy	Pielęgniarka Wychowawcy kl. I-III i ZET Nauczyciele wybranych przedmiotów (przyroda, biologia)	Stale, w ciągu całego roku szkolnego	Oдноśna dokumentacja administracyjna Zapisy w dziennikach Wytwory uczniów

11. Profilaktyka zagrożeń w zakresie bezpieczeństwa w ruchu drogowym

Zadania	Grupa docelowa	Formy realizacji	Realizatorzy	Termin	Monitoring
1. Działalność profilaktyczna i oświatowa na temat zachowania zasad bezpieczeństwa w czasie poruszania się na drodze	Uczniowie ZSS	Quizy i konkursy w ramach akcji „Bezpieczna droga do i ze szkoły”	Wychowawcy klas I-VI, SU ZSS – SP, PCK	Wrzesień/październik każdego roku szkolnego	Zapisy w dziennikach
	Uczniowie ZSS	Akcja „Bezpieczna droga do i ze szkoły”	Dyrekcja ZSS Komenda Powiatowa Policji w Chojnicach Wychowawcy klas	Wrzesień/Październik każdego roku szkolnego	

12. Upowszechnianie wiedzy na temat bezpiecznego użytkowania Internetu i innych mediów elektronicznych

Zadania	Grupa docelowa	Formy realizacji	Realizatorzy	Termin	Monitoring
1.Działalność profilaktyczna i oświatowa w zakresie bezpieczeństwa w Internecie	Uczniowie ZSS	Zajęcia wg scenariuszy zajęć profilaktycznych: „Sieciaki” dla klas I-III „3,2,1 Internet” dla klas IV-VI „Cyberprzemoc” dla uczniów gimnazjum Projekcje filmów profilaktycznych dla uczniów gimnazjum	Psycholog Wychowawcy	W ciągu całego roku szkolnego	Zapisy w dziennikach Wytwory uczniów